

Un llibre ideal per llegir després d'anar a veure el film **Sufragistes** és el que proposa l'escriptora i editora Elisenda Albertí. **Compromeses. Vuit dones catalanes excepcionals** (Albertí Editors) parla de la lluita per aconseguir el vot a Catalunya, on les primeres manifestacions per demanar el sufragi universal es van produir cap al 1910, pocs anys després que les sufragistes britàniques es mobilitzessin per aconseguir el vot.

No va ser fins a la instauració de la República, el 1931, que es va aconseguir el vot per a les dones a l'Estat espanyol. “No fou, però, una graciosa concessió governamental, sinó la culminació d'una lluita llarga i abnegada de moltes dones, sovint anònimes”, diu Elisenda Albertí. Entre les moltes dones que s'hi van implicar, l'autora n'ha triat vuit, “que representen la majoria”.

Es tracta de **Natividad Yarza**, mestra i primera alcaldessa catalana escollida democràticament; **Maria Luz Morales**, periodista que va arribar a ser directora del diari *La Vanguardia*; **Maria Dolors Bargalló**, modista, professora i activista política; **Mari Pepa Colomer**, aviadora; **Enriqueta Gallinat**, feminista i activista política; **Margarida Xirgu**, actriu; **Irene Polo**, reportera, i **Conxita Badia**, soprano compromesa amb la tradició musical del país. “Totes tenen en comú que van néixer a finals del segle XIX o principis del XX, i van viure la República i després l'esclat de la Guerra Civil; malgrat els canvis socials, històrics i polítics, totes eren dones compromeses i no van renunciar a les seves idees ni a la seva identitat.”

Com en els seus anteriors treballs en clau femenina (*Dames, reines, abadesses, Dones de Barcelona i Catalanes medievals*), Albertí ofereix un retrat del moment en què van viure les dones que estudia: “És important explicar el context històric per entendre com es vivia en aquell moment determinat i per entendre l'evolució de les dones.”

Pel que fa a la lluita pel vot femení, assenyala que la més implicada va ser Maria Dolors Bargalló, seguida d'Enriqueta Gallinat, que va ser acusada de “roja, separatista y espía” i empresonada pel règim franquista.

Albertí opina que encara hi ha molta feina a fer a casa nostra per recuperar figures rellevants: “No es tracta d'una reivindicació feminista, sinó de justícia, ja que la majoria de biografies encara són d'homes.”